Lietuvos Nacionalinė M. Mažvydo Biblioteka

MŪSŲ KELIAS

Lietuva Tėvynė mūsų...

LITHUANIAN NEWSPAPER „OUR WAY" * AUTHORIZED BY EUCOM HQ, CIVIL AFFAIRS DIVISION

Nr. 64 (176) IV metai — LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, IŠEINĄS DUKART SAVAITĖJE — Dillingen/D., 1948 m. lapkričio 13 d.

Būtina atsargos priemonė

Kiekviena atsargos priemonė yra susijusi su išlaidomis ir brangiai atseina. Laivo keleiviai paruošiami netikėtiems įvykiams — supažindinami su aliarmo signalais, nurodoma kiekvienam gelbėjimosi valtys ir guminiai lankai. Lėktuvu skrendantieji aprūpinami parašiutais, kad pavojui ištikus galėtų keleiviai saugiau nusileisti žemėn. Tautos ginkluojasi, kad apsisaugotų nuo piktų kaimynų kėtinimų, laikoma vidaus policija apsaugai ramių gyventojų nuo lėšikų ir t. t.

Suminėtos priemonės labai brangiai atseina kraštui, nes atsargos priemonėms padarytos ir daromos išlaidos yra neproduktyvios. Argi ne tas pats reikalas su mūsų nelaimės emigracija? Ar gi ši emigracija nėra susijusi su atsargos priemonėmis? Taip, ši tremtinių emigracija yra atsargumo priemonė. Emigruojame ne todėl, kad norėtume amžinai įsikurti (yra ir tokių) ir nesugrįžti į savo kraštą, bet todėl, kad norime išsaugoti gyvybę, kuriai gresia ilgesnis pasilikimas Vokietijoje, nes čia įsikūrimo galimybės yra labai ribotos. Antra, Vokietija gauna vis daugiau teisių ir todėl atgis senoji germanų dvasia, kuri svetimųjų nepaglostys švelniai. Trečia, raudonasis slibinas grumoja. Ketvirta, trijų šimtų milijonų išvadavimas iš barbariško despotizmo bus susijęs su dar nenumatytais padariniais, kurie palies daugelį tų, kurie pasiliks Vokietijoje. Ir todėl mums reikalinga rasti išeitis, kuri būtų susijusi su mažiausiais nuostoliais mūsų tautiečiams ir mūsų kraštui. Ir ši atsargos priemonė yra emigracija.

Šiandien aiškėja, kad JAV visų norinčių ten emigruoti negalės priimti, nebent imigracijos įstatymas būtų papildytas taip, kad visus apimtų. Tačiau tokia viltimi neturėtume užsiliūliuoti. Gi dabartinis „DP bilius" tenumato įsileisti iš Pabaltijo kraštų ir Ukrainos tik 40 %, arba 80.000 DP. Taigi, pagal šį įstatymą geriausiu atveju tegalės išvykti iki 25—30 % mūsų tautiečių. Vadovaujamų veiksnių anksčiau skelbtoji kompaktinė emigracija (nors būtų ideali) negalės būti įgyvendinta, nebent pasiseks vietos amerikiečiams lietuviams ten nuvykusius labiau sugiaudinti arba tarp esamųjų įsprausti. Tai ir viskas su Amerika. Kanada daug žada, bet kol kas vis labai ribotai ir tai su dideliu raumenų pasirinkimu. Dėta vilties į Šiaurinį Amerikos kontinentą patekti dėl esamų varžtų nepasitvirtino. Tad, kur gi? Į Australiją!

Mano įsitikinimu, Ausralija, šalia JAV ir Kanados, yra viena priimtiniausia šalis, kur galės sutalpinti daugiau emigrantų ir kur įsikūrimo (laikinio ar nuolatinio) sąlygos bus geriausios. Australija savo tolumu negali gąsdinti. Dabartiniame amžiuje tolumas yra tapęs reliatyvia sąvoka. Šiandien lemia pinigas. Jei kas jo turės daugiau, tam kelias žymiai sutrumpės, kas jo neturės nepajėgs ir iš Anglijos atsikraustyti. Siūlomos IRO vietos į Australiją turi būti užpildytos, ypač turėtų veržtis inteligentija, nes ji čia greičiau pritaikys savo moksią arba lengviau prisitaikys vietos reikalavimams.

Be Australijos, minėtina Argentina. Tačiau į ją važiuoti patartina tik tiems, kurie turi ten giminių ar gerų bičiulių, kurie padėtų įsikurti, arba bent pakenčiamo darbo susirasti. Kitos Pietų Amerikos valstybės turėtų būti visai neminimos, išskyrus tuos atvejus, kai ten kviečia organizuoti lietuvių patikimi sambūriai ar giminaičiai, kitoku atveju geriau vykti į Prancūziją, kur duonos keliems metams pragyventi užsidirbs, bet neturės jokio pavojaus nuo bet kurių vabzdžių ir kenkėjų. O P. Amerikoje būtų vargas be kaibos, be pinigų ir globos!

Žinodamas iš anksto susilaukti priekaištų, jog aš peršu tik geriausius ekonominiu požiūriu kraštus, nors ir tolimus, ir neprisimenu tautinio aspekto, leidžiu sau dabar atsakyti, kad tai darydamas aš visai nerašo Daily Mail, vis dėlto laukiama santykių pagerėjimo. Esą, jaučiamas taikingas Sovietų Sąjungos žestas Berlyno klausimu ir spėliojama greit prasidėsiant kalbas, greičiausia tarp gubernatorių rango asmenų arba net ir Jungt. Tautose. Kaip žinoma, p. Bramuglia neseniai lankėsi Londone, kur, reikia manyti, irgi ne rankas susidėjes viešėjo, bet ieškojo painiosios problemos sprendimo.

manau, kad nuvykę į tolimą ir turtingą kraštą nustos tėvynę mylėję ar savo tėvų ar senelių kapus gerbę. Kas yra tikras lietuvis, tas juo ir toliau pasiliks. Kas gimė kosmopolitu, to nieks nesulaikys ir Lietuvoje nuo lenkės, rusės ar žydės. Geriau gyvendamas, geriau atsimins savo gimines, geriau jiems padės atsikurti ir greičiau pats, jei norės sugrįš į tėvynę. Šias pastabas padaryti yra mūsų pareiga, kad neapvilt ume savo tautiečių, nes pavojaus debesys renkasi, tirštėja ir kol nėra audros, reikalinga imtis atsargumo priemonių, nors tos priemonės ir yra brangios, bet neišvengiamos.

Am.

Gali baigtis Berlyno krizė?

Vakarai laukia Sovietų taikos žygio

Narsusis Saugumo Tarybos pirmkas, Argentinos atstovas p. Bramuglia nenuilsdamas dirba Jungtinėse Tautose ir tikisi, Berlyno krizę nugalėjus, didžiuosius susodinti vėl prie derybų stalo. Ar pasieks jam tatai, klausimas kol kas dar ne visiškai aiškus. Tačiau Jungt. Tautose, kaip nės krizės, bent artimoje ateityje, nors sovietai to tikėjosi;

4) Wallace partijos pralaimėjimas nebeteikia vilties, kad Sovietus gali paremti amerikiečių visuomenė;

5) Prancūzijoje angliakasių streikas nepasisekė, nors ir daug padarė kraštui žalos.

nurodo, kad Sovietai veržiasi ten, kur jaučiamas mažiausias pasipriešinimas. Jeigu taip ir Europoje jie parodytų kurį taikos žestą, tai Rytuose — Kinijoje, Burmoje, Indijoje — jie tikrai pasistūmėtų savo politiniais veiksmais žymiai toliau.

(R/DM)

Pasaulio Lietuvių Dailininkų ir Architektų S-gos Valdyba, iš kairės į dešinę: J. Vaičaitis, K. Varnelis, A. Varnas, V. K. Jonynas, A. Rūkštelė ir Č. Janušas.

Trumano-Stalino susitikimas?

Sovietų spauda, kaip nurodo AP, trečiadienį įžymioje vietoje paskelbė Tasso pranešimą iš Washingtono, kuriame cituojant amerikiečių laikraštį „Times Herald" sakoma, kad esąs galimas dalykas, jog artimiausiu metu susitiksiąs prez. Trumanas su Stalinu. Ta pačią dieną ir „Osservatore Romano", Vatikano oficiozas, vedamajame išvedžioja, jog paskutiniai JAV rinkimai nutiesę kelią galimam Trumano susitikimui su Stalinu. Šiam samprotavimui duodama juo daugiau reikšmės, kadangi grafas Della Torre yra jau ne kartą išreiškęs Popiežiaus Pijaus XII nuomonę.

Ir Prahos radijas trečiadienį, pradėdamas savo žinių tarnybą, paskelbė, kad prez. Trumanas ketinąs susitikti derybų su Stalinu. Prahos radijas šios žinios šaltiniu be jokių savo komentarų nurodė Tassą, tačiau pažymėjo, kad susitikimas esąs galimas Maskvoje, jeigu Stalinas atmestų pakvietimą į Washingtoną.

Maskva savo ruožtu pranešė, kad jų valdinių sluogsnių komentatorius planuojamą abiejų kraštų vyriausybės galvų susitikimą laiko visai galimu, nors tas pats komentatorius apie tokius planus dar nieko nežinąs.

Baltieji Rūmai tačiau pareiškia, kad prez. „tokių susitikimo planų neturi". Jis ir toliau laikysis savo nusistatymo: jeigu matytis su Stalinu, tai tik Washingtone.

Iš Sovietų Sąjungos spalių revoliucijos minėjimo

Sovietų Sąjungoje spalių revoliucija minima su didžiausia pompa, kai visame kitame pasaulyje ji primena istorijoje žiauriausią laikmetį, kada žmogus, viską naikindamas atsipalaiduoja nuo tikrojo žmogaus ir virsta žvėrimi. Spalių revoliucija yra kruviniausia bolševikų istorija. Ji primena pasauliui, kad žmogusgyvulys dar nėra apvaldytas ir kad reikia ruoštis nuo jo apsisaugioti, nes maršalas Timošenko ir šiemetinio parado metu pareiškė, kad **„Sovietų armija, sėkmingai atliekanti jai skirtus uždavinius, turi būti visiškoje karinėje parengtyje."** Šis pareiškimas rodo, kad prieš 31 metus uždegta kruvinoji revoliucija vis labiau liepsnoja ir vis labiau ruošiasi dar didesniam kraujo praliejimui.

Sovietų Sąjungos užsienių reikalų ministeris Molotovas, kalbėdamas revoliucijos minėjimo išvakarėse, kaip tik pasakė reikšmingą ir kurstančią kalbą, nukreiptą prieš taikingąjį Vakarų pasaulį, apšmeižda mas jį karo ruoša. Pasak jo, **„jie vadovaują naikinančiai kovai atominiais ginklais, ir Sovietų Sąjunga stovinti viso pasaulio taiką mylinčių žmonių priešakyje".** Ciniškiau pakalbėti tegali išdrįsti tik spalių kruvinosios revoliucijos kūrėjai. Gaila, kad pasaulis retai prisimena nuolatinius žmonių žudymus Sovietų Sąjungos užimtuose kraštuose ir pačioje sąjungoje milijonus žmonių koncentracijos stovyklose, kur jie miršta didžiose kančiose ir badu. Tai tokia Sovietų Sąjungos taikos meilė žmogui. Sovietų Sąjungos taikos norai yra naudingi tik revoliucijos vykdytojams, revoliucijos palaikytojams bei propagandininkams, visiems kitiems gi skirta arba žiauri mirtis koncentracijos stovyklose bei kalėjimuose, arba greitas likvidavimas iš revoliucinierių kruvino kelio.

Pasauli, pabusk! Jau laikas žvelgti atviromis akimis, kalbėti prie atvirų durų ir skelbti kovą žmoguigyvuliui, kol jis taps tikruoju žmogumi, kol bus sutramdytas plėšrusis revoliucionierius, nešas žmonijai skurdą, vargą, kančias ir negailestingą mirtį. Tebūna dar kartą priminta gen. leit. Sir G. Martell žodžiai: „Negaiškime nė vienos dienos", nes tai „vėliau rimtai atsilieps mums patiems." (ja)

Sovietų delegacijai artimi sluogsniai Paryžiuje mano, kad dėl šių priežasčių Sovietų vyriausybė įsitikinsianti, jog Vakarų politinė ekspansija pasidariusi pastovi. Rytuose didėją ekonominiai sunkumai ir todėl Kremlius turėsiąs artėti prie Vakarų reikalavimų patenkinimo.

Tačiau praktikai diplomatai įspėja dėl tokių Sovietų „taikos žygių" naudos, nes, esą, tai būtų tik manevras, atpalaiduojąs Sovietams rankas rytuose ir pietryčiuose. Netenka abejoti, kad šių diplomatinių praktikų išvedžiojimai tikrai teisingi, nes Sovetai niekada neastsakys nuo savo tikslų, nors jiems siekti taktika ir kažkaip kaitaliotųsi. Ir šiuo atveju ji gali kisti, kad būtų galima imtis reikiamų žygių Rytuose.

Tie patys diplomatiniai sluogsniai

Sovietinis švietimas Lietuvoje

Pagal oficialius Sovietų statistikos duomenis, švietimas Lietuvoje daręs didelę pažanga. Aukštųjų ir vidurinių mokyklų ir jose mokinių skaičius padidėjęs. Nuo metų pradžios visose mokyklose įvykdyta kampanija prieš visas Vakarų įtakas švietimo srityje. Vakarų autoriai pašalinti iš bibliotekų, o taip pat ir Vakarų mokslų disciplinos. Mokykliniai vadovėliai be išimties išversti iš rusų kalbos. Dauguma mokytojų yra per jauni, vos keletą metų pabuvusieji mokytojų seminarijose laikomi tinkamais dėstyti aukštosiose mokyklose. Rezultatas yra tas, kad mokslo lygis yra smarkiai nusmukęs.

Lietuvos universitetuose (Kauno ir Vilniaus) yra apie 5.000 studentų. Vilniuje yra daugiau rusų, tuo tarpu Kaune jų maža. Kaune paskaitos skaitomos lietuvių kalba, o Vilniuje — lietuviškai ir rusiškai. Studentais tegali būti vaikai tik tokių tėvų, kurie turi mažas pajamas (jeigu ūkininkai, tai ne daugiau kaip 18 ha žemės). Be to, norintieji studijuoti turi pristatyti lojalumo pažymėjimus iš vietos komunistų partijos, be tokių pažymėjimų iš viso nepriimama į universitetus.

Universitetuose techniškieji mokslai labiau pageidaujami, negu kiti dalykai. Be šių visų pageidavimų, svarbiausiu dalyku laikoma marksizmo-leninizmo paskaitos ir bolševikinė dvasia. Kad ir visaip spaudžiama, tačiau studentai į komunizmą žiūri labai šaltai, nes iš 2.000 Kauno universiteto studentų į komunistinio jaunimo lygą teįsirašė tik 13.

Paskutinės aktualijos

— Penktadienį britų-amerikiečių zonoje darbininkai ir tarnautojai, išskyrus geležinkeliečius, pašto, žinių tarnybos ir medicinos personalą bei policiją, paskelbė streiko dieną. Amerikiečių karinės valdžios duomenimis, ši streiko diena Vokietijai atneša 240 mil. DM nuostolių.

* * *

— Ketvirtadienį Londone prasidėjo tarptautinė Ruhro sričiai administruoti konferencija, kurioje dalyvauja JAV D. Britanijos, Prancūzijos ir Beneluxo valstybių atstovai.

* * *

— Pancūzija naujos vyriausybės krizės išvakarėse. Saryšy su būsimu ministerių kabineto pasikeitimu, daugiau realumo įgyja gen. de Gaulle reikalaujami nauji Parlamento rinkimai.

Po sausio 1 d. išplečiama emigracija į JAV

Patirta, kad artimiausi D.P. asmenų transportai pagal emigracinį „bilių" į JAV iš Europos išvyks lapkričio 8 d. ir 27 d. Tarp minėtų dienų bus vykdoma pasiruošimai dažnesniems transportams, ir tenka tikėtis, kad po lapkričio 27 dienos jie padažnės, gi po Naujųjų Metų (1949.1.1.) **numatoma, kad kas savaitę į JAV išvykti gali po du transportus.**

Taip pat ateinančių metų pradžioj bus pradėta vykdyti emigracija į J. A.V. ir iš anglų bei prancūzų zonų. Iš šių zonų emigracija užtruko todėl, kad jose nėra amerikiečių įstaigų (CIC ir kt.), kurios turi paruošti išvykimui emigrantus.

Pasikalbėjus su D.P. Komisijos vyriausiu valdininku-koardinatoriumi Europoje Mr. SQUADRILLI, sužinota, kad šiuo metu diskutuojama, kuriuos emigranto paruošimo darbus turi atlikti IRO ir D.P. šalpos organizacijos, todėl šalpos organizacijų vaidmuo emigracinėje srityje nėra galutinai paaiškėjęs. Vienok, dabar jau nustatoma emigracinė tvarka, darbas plečiamas, steigiamos reikalingos įstaigos, parenkami tarnautojai, ir tuo būdu reikia tikėtis, kad artimoje ateityje emigracija į JAV gali pagyvėti ir būti sparčiau vykdoma.

Šia proga primenama naujai besirūpinantiems gauti buto ir darbo užtikrinimus, kad jie iš anksto nurodytų savo giminėms ar artimiesiems Amerikoje, per kurią organizaciją pageidauja vesti savo emigracinę bylą. Be tokio nurodymo BALFo Centras visas bylas nukreipia į NCWC Organizaciją o po to jau norint bylą pervesti kitai organizacijai, ją tenka visiškai iš naujo pradėti. Suprantama, kad tokiu būdu sutrukdoma bylos eiga.

B A L F o ĮSTAIGA EUROPOJE

Australija kasdie man patinka labiau

Neseniai skaitytojai turėjo progos skaityti šioje vietoje rašytojo Juozo Žukausko kelionės Australijon aprašymą. Gauti redakcijoj atsiliepimai liudija didelį skaitytojų susidomėjimą šios tolimos kelionės vaizdų nupiešimu. Šį kartą spausdiname to paties rašytojo privataus laiško bendresnes ištraukas, apibūdinančias jo darbą ir gyvenimo sąlygas Australijoje. Po atitinkamos laiško adresatui įžangos, p. J. Žukauskas rašo:

„Aš jaučiuosi labai puikiai Australijos tropikuose ir tebedirbu tą patį darbą (kerta cukrašvendres). Rašai girdėjęs iš kitų laiškų tai esant vergų darbą. Kas jį dirba, taip blogai negalvoja. Patys australai dirba tą darbą. Mano gyvenamoje srityje tą darbą dirba beveik kiekvienas sveikas vyras. Cukrinių švendrių kirtikas čia laikomas net tam tikroje pagarboje. Juk tai pats pelningiausias darbas toje srityje. Jo čia griebiasi visi australai, kurie nori užsidirbti pinigo. Net atostogaują valdininkai ar studentai mielai lenda į nendrynus, jei tik jie gauna leidimą iš darbo unijų. Visi turtingieji žmonės čia yra kirtę praeityje nendres. Padirbo, susitaupė, o dabar jie gali jau kitaip tvarkytis.

Darbas, žinoma, yra labai sunkus, tačiau aš prie jo jau pripratau ir jis man pradeda darytis net įdomus bei patrauklus. Jis yra savotiškai įdomus, tad dienos bėga nuostabiai greitai. Pagaliau už poros mėnesių baigsis šio darbo sezonas, o po to aš galėsiu jau kitaip tvarkytis. Beje, cukrinių nendrių kirtimas yra kiek ir pavojingas. Labiausiai dėl gyvačių, kurių aš jau mačiau nuo 2 ligi 7 metrų ilgio. Taip vadinamos „black snake“ ir „brown snake“ yra tiek pavojingos, kad žmogus nuo jų įgėlimo miršta per kelias minutes. Visa laimė, kad tos gyvatės žmogaus nepuola, bet, priešingai, bėga nuo jo. Nelaimė ištinka tada, kai ant tokios gyvatės netyčia užeini ar nevykusiai mėgini ją likviduoti. Kad jų išvengtum, reikia būti atsargiam, o pamačius nepatartina mėginti jos likvidacijos. Tegu ji šliaužia savo keliais. Vadinasi, nekaišiok nosies, kur nereikia, ir bus viskas tvarkoj. Yra ir kitokių čia nemalonių sutvėrimų, smagiais nuodais ginkluotų, tačiau jie visi nuo žmogaus bėga. Yra net nuodingų varlių. Raudona nugara didžiulis voras ar skorpionas taip pat moka žmogų į kapus nuvaryti. Tačiau visa tai nėra taip baisu, reikia tik truputį atsargumo; kaip apsipranti, tai visiškai puikiai jautiesi tropiškame krašte. Čia dabar jau yra prasidėjusi vasara, ir buvo jau dienelių su 40° Celsijaus. Tačiau ir tai nebaisu. Užtat žmogus gyveni, naudodamasis visokiausiomis gėrybėmis. Australijos kraštas kasdien vis labiau man patinka. Juo daugiau šį kraštą pažįsti, juo jis darosi mielesnis. Neribota žmogaus laisvė, kuo didžiausia jam pagarba, draugiška aplinkuma — būdingiausi Australijos bruožai. Čia tik norėk gyventi ir truputį mokėk gyventi, gi pasisekimas garantuotas.“

Toliau teiraujasi naujienų iš tremties gyvenimo. Laišką baigia apie emigracijos vykdymą į USA ir dar priduria: „O ką žmonės galvoja apie Australiją? Man atrodo, kad tvarkingi ir sumanūs žmonės čia gali gerai įsikurti. Vargu, ar USA pasiseks jiems geriau. Šiuo metu Australijos valdžia svarsto tam tikrus palengvinimus ir privilegijas baltų imigrantams. Svarstomas ir mokslo cenzų pripažinimas. Australų nuomonės ir laikraščių atsiliepimai apie baltus yra kuo geriausi.“ (dp)

Evangelikų jaunimo vadovų kursai

Lietuvos Evangelikų Liuterionių Bažnyčia tremtyje suruošė vienos savaitės kursus lietuvių evangelikų jaunimo vadovams, kurie įvyko Berchtesgadene 1948 m. spalių 10—17 d. Kursų darbas prasidėjo ir užsibaigė pamaldomis. Dienos darbas kasdien prasidėdavo 8 val. trumpomis pamaldėlėmis ir baigdavosi 22 val., taip pat trumpomis pamaldėlėmis. Visas dienos laikas būdavo išsemtas stropiais užsiėmimais.

Kasdien vieną valandą buvo nagrinėjamas Šv. Raštas. Šis darbas eidavo pagal tai dienai skirtą temą, bet buvo atliekamas trijuose darbo rateliuose, kuriems vadovavo kun. Ansas Trakis (Schwäb. Gmünd), kun. Julius Stanaitis (Hanau) ir privatdocentas Dr. jur. Martynas Kavolis (Tübingen). Juose diskusijų metu paaiškėję klausimai būdavo vėliau pranešami visuotiniame kursų dalyvių susirinkime. Tuo būdu iškildavo įvairūs vienos temos klausimai ir jie praturtindavo pamokymus, temoje glūdinčius.

Didesnioji kursų dalis buvo skirta įvairioms paskaitoms. Jas skaitė Pasaulinės Liuterionių Federacijos (Lutheran World Federation) bendradarbiai Münchene: latvių teol. prof. Treus apie: a) įvadą į Sen. Testamentą į Sen. Testamentą ir b) tikėjimą Sen. Testamente, latvių kun. Rozentalis apie Kristaus supratimą Nauj. Testamento šviesoje, latvių kun. Bilzens apie susitikimą su Kristum ir estų kun. Kivisikk apie sekmadienio mokyklas. Be to lietuvių kun. Trakis skaitė apie: a) Jėzų Kristų kaipo istorinį asmenį, b) bažnyčią ir c) katalikybės esmę. Privatdocentas Dr. Kavolis skaitė paskaitas apie: a) Dievą, žmogų ir pasaulį, b) dabartinių laikų dvasines sroves ir c) modernų žmogų ir jo santykius su Dievu.

Istorinio turinio paskaitas skaitė gimnazijos direktorius Nauburas (Augsburg) apie: a) renesanso gadynę ir reformaciją, b) apie Martyną Liuterį ir reformacijos plėtojimąsi ir c) reformaciją Lietuvoje.

Dipl. inž. Vilgalys (Würzburg) skaitė paskaitą apie technicizmo santykius su pasaulio katastrofos pavojum. Teisininkas Vilius Pitkunigis (Tübingen) pranešė apie jaunimo veiklą.

Šiek tiek laiko buvo skiriama draugiškiems subuvimams ir pasikalbėjimams, lietuvių tautiniams žaidimams ir dainoms.

Kursų metu buvo padaryta porą ekskursijų apylinkės ir druskos kasyklų apžiūrėti.

Kursams vadovavo kun. Trakis. Įvyko LWF padedant ir jos studijų centre Berchtesgadene. Kursus aplankė ir pasveikino LWF atstovo Vokietijoje pavaduotojas, amerikiečių liuterionių teologas Senft (München). Juose dalyvavo 50 kursantų, daugiausia lietuvių liuterionių jaunimas, kurių tarpe buvo keletas reformatų ir metodistų. Tuose kursuose negalėjo dalyvauti lietuvių evangelikų jaunimas anglų zonoje, kadangi tuo pat metu LWF studijų centre Imbshausene (prie Göttingen) įvyko Baltijos krikščioniškosios studentų sąjungos suvažiavimas.

Darbų ratelių vadovams ir paskaitininkams pasisekė kursų dalyvius įtraukti į gyvas diskusijas ir tuo iššaukti kursantuose susidomėjimą pateiktais klausimais ir tuo pagilinti kursų darbą. Todėl kursai sudarė gerai pavykusį įspūdį ir kursantai grįžo namo su pakilusiom nuotaikom.

Kursų dalyvis

A. a. Agr. J. Banaitis

Spalių 23 d. ankstyva mirtis išplėšė iš mūsų tarpo tauruųjį lietuvį, didelį žemės ūkio kultūros kėlėją, buv. Antalieptės ir Zyplių žemės ūkio mokyklų vedėją bei mokytoją agronomą Justiną Banaitį, sulaukusį 54 metų amžiaus.

A. a. Justinas Banaitis gimė 1894 m. kovo 9 d. Vaitiekupių k., Sintautų v., Šakių apskrity, žinomojo Lietuvos kultūrininko Saliamono Banaičio šeimoje. Kiek paaugusį Justiną tautiškai susipratęs tėvas leido mokytis į tuo metu slaptai veikusią vietos lietuvišką mokyklą. Čia jis išmoko lietuviškai skaityti, rašyti ir mylėti savo gimtąjį kraštą.

Rusijos vyriausybei leidus lietuvišką spaudą, Justino tėvas Saliamonas Banaitis Kaune įsteigė lietuvišką laikraštį „Lietuvos balsą“. Dėl to jau 1906 m. į Kauną nusikėlė gyventi ir visa šeima. Justinas Banaitis čia mokėsi rusų pradž. mokykloje, o vėliau „Saulės“ Draugijos mokytojų seminarijoje. Ją baigęs ir valstybinių egzaminų komisijoje Rygoje išlaikęs egzaminus, įgijo pradž. mokyklos mokytojo cenzą. Nesitenkindamas įgytuoju cenzu, Justinas tvirtai buvo nusistatęs siekti toliau ir giliau, kad tuo būdu ko daugiau padėtų rusų skriaudžiamiesiems tautiečiams, o ypač Lietuvos ūkininkui. Nė kiek neabejodamas, jis 1912 m. įstojo į naujai įsteigtą vidurinę žemės ūkio mokyklą Dotnuvoje. 1914 m. prasidėjus D. Karui, šią mokyklą rusai uždarė, o jos mokinius paskyrė kariuomenės aprūpinimo įstaigos žinion. J. Banaitis buvo pasiųstas į Kaukazą (Kubanės srity), o vėliau nukeltas už Uralo, į Sibirą. Čia jis, atlikęs pavestas pareigas, gavo progą vėl grįžti į mokyklą baigti pradėto žemės ūkio mokslo, nes rusų vyriausybė sutiko buv. Dotnuvos ž. ū. mokyklos mokiniams leisti baigti mokslą Rusijoje veikiančiose panašiose mokyklose. J. Banaitis įstojo į Bogorodicko (Tulos gub.) žemės ūkio mokyklą. Ją baigęs, įgijo agronomo vardą. Rūpindamasis įgytas žemės ūkio žinias pagilinti, tuoj pat įstojo į Maskvos Žemės Ūkio Akademiją. Rusijoje kilusi revoliucija ir suirutė nebeleido jam Akademijos užbaigti.

Išbuvęs 4 metus ištrėmime ir nepaprastai išsiilgęs savo mielosios tėvynės, jau 1918 metais ryžosi žūt būt grįžti į savo kraštą. Jis, drauge su a. a. Vytautu Endziulaičiu ir agr. Auguliu, išvyko į sunkią ir pavojingą kelionę. Nuo Polocko iki Lietuvos sienos keliavo pėsti per pelkes ir rizikuodami savo gyvybę, jei būtų patekę į bolševikų patrulių nagus.

Tų pačių 1918 m. rudenį J. Banaitis savanoriškai stojo krašto apsaugos ministerijos žinion, kuri jam pavedė Raseinių apskr. organizuoti jaunų tiekimą kariuomenės reikalams. Iš čia buvo nukeltas administruoti Suv. Kalvarijos dvaro, tada priklausiusio kariuomenei.

Pradėjusi organizuoti atsikūrusios Lietuvos žemės ūkio švietimą, žemės ūkio ministerija Justiną Banaitį 1921 m. paskyrė Antalieptės žemės ūkio mokyklos vedėju ir mokytoju. Šią mokyklą ir jos žemės ūkį aptvarkęs, jis dar kartą ryžosi stoti į Liet. Universiteto ekonominį fakultetą pagilinti žinių, o po to atsidėti Lietuvos atkuriamajam darbui. Tačiau ir šį kartą jį šaukė Tėvynė į darbą ir neleido užsimotų studijų užbaigti. Vietos gyventojams primygtinai prašant, žemės ūkio ministerija 1923 m. Banaičiui pavedė organizuoti Zyplių žemės ūkio mokyklą, Šakių apskrity. Šiai mokyklai jis ir vadovavo iki 1944 m. vasaros, kada, sovietams artėjant, drauge su kitais tautiečiais pasitraukė į vakarus. Su šeima apsigyvenęs Bavarijoje, kaip darbininkas dirbo viename dvare iki karo pabaigos. 1945 m. rudenį jis apsigyveno Münchene, buv. SS kareivinių stovykloje. Čia su dideliu pasiŠventimu dirbo vietos gimnazijoje kaip mokytojas, o atliekamu laiku ėjo įvairias pareigas stovyklos administracijoje ir rūpinosi bendruomenės

A. A. AGR. BANAITIS

reikalais, ilgėdamasis tėvynės, kuriai buvo pašventęs visas jėgas. Tačiau antroji tremtis išsėmė jo jėgas. Jis nebeišvydo savo krašto. Išgyvenęs sunkią ir pavojingą operaciją, po mėnesio laiko t. y. spalių 23 d. ankstyvą rytą, atsisveikino su šiuo pasauliu. Jį priglaudė Müncheno vad. Perlacher Forst kapinės toli toli nuo tėvynės, nuo savo tėvų kapų.

Justinas Banaitis, vadovavęs žemės ūkio mokyklai per 20 metų, paruošė ir išleido kelias naujas ūkininkų kartas. Tuo jis nusipelnė tautai ir valstybei tiek, kiek retas tegali padaryti. Jo idėjos, mintys, jo siela pasiliko gyva buvusiuose mokininkuose, kurie jį gerbė ir mylėjo Visa Zyplių apylinkė jį pažinojo dėl didelės jo įtakos naudingo patarimo, tėviško pamokymo, draugiškumo. Jis buvo didelis praktikas žemės ūkio srityje. Jo žodis buvo tikras autoritetas ne tik mokykloje, bet ir gyvenime. J. Banaitis, kaip žemės ūkio specialistas, nepaskendo vien tik materialiniuose dalykuose. Jis mokėjo suderinti ekonominius, žemiškuosius dalykus su dvasiniais reikalais. Tai buvo kilnios sielos ir šviesaus proto asmenybė. Ji mokėjo džiaugtis ne tik žemės ūkio pažanga ir laimėjimais, bet ir gamta, jos grožiu bei kultūriniu tautos klestėjimu. Jis buvo rūpestingas ir jautrus visiems, nuolatos sielojąsis tautos reikalais, jos ateitimi ir atsistatymo planais. Pats daug galvojo, planavo ir diskutavo su kitais iki pat mirties.

Spalių 26 d. Münchene, Perlacher Forst kapinėse, šalia kitų lietuvių, išdygo dar vienas naujas kapas, pridengtas gėlėmis ir vainikais. Paskutinį kartą atsisveikinti su vėlionim susirinko ne tik jo šeima, broliai, sesuo, bet ir Müncheno gimnazijos mokiniai su mokytojais ir lietuviškoji bendruomenė. Visų veidus pridengė gilus skausmas ir liūdesys, nuskambėjęs su Marijo giesmės ir Himno garsais po plačią Bavarijos apylinkę.

M. G.

A. VILKAS (17)

SIAUBAS EINA PER EUROPĄ

ATSIMINIMAI

— Sudie, gal daugiau nepasimatysime.

— Sudie, Marija.

Aš skubu tuo pačiu keliu, kuriuo, pirmą sykį eidamas pas Vytą, vijausi Juozą. Pralendu pro tą pačią vielų tvorą, tos pačios žąsys pasitinka mane ir praleidžia šnypšdamos. Peršoku per upelį ir, nesidairydamas į šalis, skubu. Rusai valkiojasi. O štai ir Vytas kieme.

— Labas, ko tu taip vėlai...?

Mes nuoširdžiai sveikinamės. Trumpai pasipasakoju, įeinu vidun. Jie ruošiasi važiuoti. Įspūdžių čia — su kaupu, daugiau, negu pas mane.

Jau vakar jie žinoję, kad už upelio gretimame kaime — rusai. Vakare vokiečiai atsitraukdami susprogdino tiltą. (Prisimenu — mes irgi girdėjome), kurį per naktį rusai atstatė. Vytą jų pasipylė nesuskaitomos gaujos. Išdraskė tame dvare stovėjusių bėglių vežimus (apie 50), nušovė 4 vokiečius, paleido rusų belaisvius iš lagerio, apiplėšė spirito varyklą, pasigėrė ir... gaudė vokietaites, prie vienos sustodami eilėje po 10—20. Nors tai nelabai patogu, bet mes kalbamės nelabai varžydamiesi, nes numatome, kad dabar tai bus kasdieninis dalykas.

— Vieną gražią vokietaitę norėjau išgelbėti, — pasakoja Vytas, — atsivedžiau čia. Bet kur tau: atrado ir išsivedė. Kad ji lietuviškai būtų mokėjusi, būčiau pasakęs, kad sesuo. Pirmą tai ji rietė nosį: kaš ji, kas aš — „Ausländer'is“... Visus „Flüchtlinge“ išsivarė kažkur, nes, sako, vežimuose radę šautuvų...

...Jie žino, kad lietuviai nenori plėšti. Ot, aš vaikščioju šitais guminiais batais, Rusas sako: „Ko tu vaikščioji tokiais blauriais batais? Yra naujų vežimuose“. „Kad man tie pripratti, patogūs“. „Kas tu?“ „Lietuvis“. „Ei, vyrai (rebiati), numaukite jam batus, tegul pasilieško geresnių. Šiaip, aš pažįstu lietuvius, jis pats neims“. Bet nenumovė batų.

Einame pasižvalgyti į kiemą. Vokiečiai darbininkai tebedirba prie karvių: plauste mašinomis runkelius ir vagonėliais veža į ėdžias. Stiprūs ir pikti buliai pažiūri į mus skersomis.

Rusai belaisviai ir kariai įsigėrę sukinėjasi.

Vienas vokietis patapšnoja per petį girtam belaisviui:

— Miša, tu mano geriausias draugas.

Jis sako išgąsdintu veidu, nes valdovai su vergais pasikeitė vietomis.

Sovietai vakar vakare buvo čia pat už upelio, o šie belaisviai drebėdami laukė mirties, nes vieno „Flüchtling“, iniciatyva buvo ruošiamasi juos iššudyti. Yra visur žiaurių žmonių, bet ypač tarpe vokiečių. Nebesuspėjo. „Vachman'as“ pabėgo, o dvaro prievaizdą (Inspektor) sušaudė sovietai. Už tai net vokiečiai džiaugėsi, nes jis buvo blogas visiems: dar vakar nepardavė pabėgėliams nė po gabalėlį šieno.

Tik dabar pradedu įžiūrėti, koks baisus vaizdas kieme: visi vežimai išdraskyti, daiktai išmėtyti ant baigiančių tirpti pavasario sniego: priegalviai, medžiagos, batai, dešros, šilkiniai siūlai... viskas sujaukta, sutrypta, sudraskyta. Tai pėdsakai charakteringo bolševikų siautėjimo; tai ruso anarchisto idėjos įkūnijimas, svajojamosios pasaulio proletariato revoliucijos įgyvendinimas mažu maštabu.

Prisimenu pasaką: šuo nusivedė vilką į vestuves. Jie palindo po stalu ir sočiai užkandžiavo numetamais kaulais. Tuo tarpu vestuvininkai uždainavo.

— Staugsiu ir aš, — tarė vilkas.

— Nestauk, — ramino šuo.

— Ne, aš negaliu iškęsti nestaugęs, — tarė vilkas...

Neiškentė naciai neparodę savo tikrųjų siekimų: dėl to visos tautos kilo prieš juos. Taip ir bolševikai neiškenčia, kaip vilkas nestaugęs, — ir parodo savo tikrąjį plėšikų, anarchistų veidą.

Susigalvojo rusas užkariauti pasaulį ir savo „ubagišką“ idėją primesti visiems... Gaus jis į kailį, kaip tas vilkas nuo vestuvininkų. Bet jis neišneš savo kailio. Oi, duos jam visos tautos... Geriausia tuo metu būti jau pabėgusiam kur į miškus ar, jei pavyks, į VAKARUS..., — galvoju.

Ant vieno nušauto „Flüchtling“, gulinčio prie daržinės, laša nuo stogo vanduo, plaudamas ir taip jau pabalusį veidą.

Dar tautiečiai jo nedrįsta laidoti.

Algis (Vyto brolis) padeda milžti karves ir parneša pieno. Su Vytu vienplaukiai vykstame pažiūrėti, kaip gyvuoja lietuviai aname dvare, kur sekmadienį buvome apsilankę.

Nepabaigiamos kariuomenės kolonos traukia į rytus: keista — mus raudonoji armija „išvadavo“ iš Vakarų. Mes sveikinamės ir kalbamės su rusais, rodydami linksmus veidus, bet širdy — neramu.

Prie upelio įsmukęs didžiulis sovietu tankas. Tuo momentu, kai jis užvažiavo ant tilto, vokiečiai išsprogdino.

Čia laukia eilės lietuvių vežimas. Pasikalbame. O kariuomenė vis eina ir eina. Lentos ant tilto sukaltos nelygiai. Du kariai važiuoja motociklu. Užpakaly sėdėjęs nulipa ir per tiltą stumia, užkliūva pats už lentos, lept ant žemės, nosis — į purvą; tačiau greitai pašoka, ant motociklo ir vėl važiuoja. Judėjimo tempas rodo, kad kariuomenė žygiuoja su pakilusia nuotaika. Tai ne toji nuskurusi rusų armija, kuri užplūdo Lietuvą 1940. Dabar nors apiplyšę ir purvini, bet gerai ginkluoti.

Kai kurie apsivilkę nacių švarkais. Jiems viskas tinka.

Dvaras besąs apiplėštas ir padegtas. Lietuvių jau nėra. Grįžtame.

Nepriėję tilto, matome iš vieno namo (ten, sako, vakar vokietės išplovė savo vaikus ir pačios nusižudė) rusas išneša ant rankų kokių 10 m. vaiko lavoną, ryškiai pageltusiu veidu. Mes su Vytu instinktyviai sprunkame į šalį. Lenkas darbininkas susisvajojęs vedasi dviratį. Rusas prineša lavoną ir sako:

— Imk.

— Kur aš dėsiu, psiakrev! — užpyksta lenkas.

— Jei sakau, tai imk.

Mes nesiklausome, kas bus toliau, ir smunkame tolyn.

Su rusu — ne „šposai“: jis tai išgalvos ir padarys, ko pats velnias nesusapnuos.

Ir yra ir nėra žmogui vietos...

Gal niekur pasaulyje nerasime tiek tragikomiškų vaizdų, kaip Sov. Sąjungoje. Tas šypsnis per ašaras daugiausia pasireiškia jau keliasdešimt metų sovietiškai nužmogintoje esybėje. Štai vienas tų vaizdelių:

Ryšium su „įšvetinimu" naujos, pavyzdingos darbininkų kolonijos Maskvos priemiestyje, tos kolonijos supermoderniškos mokyklos mokiniams ta proga buvo įteikta po dovaną — didžiųjų ir mažųjų rusų tėvo ir mokytojo J. Stalino paveikslas.

„Jūs privalote tą dovaną namie gražiai ant sienos pakabinti" — buvo mokiniams paaiškinta. Sekantį rytą mokiniai privalėjo iš eilės atsistoti ir draugui mokytojui pavaizduoti, kaip jie pasikabino ant sienos draugo Stalino paveikslą. Viena tik Nataša sėdėjo ir nieko nesakė. „Nagi tu, Nataša?", klausia draugas mokytojas: „ar tu pasikabinai draugo Stalino paveikslą ant sienos?"

„Nepavyko", aiškina Nataša, **„mat, mes gyvename vidury kambario ir neturime sienų."**

Jeigu kam kiltų abejonių dėl tos istorijėlės tikrumo, galima pridurti, jog ji paimta iš oficialaus Sov. Sąjungos komjaunimo organo **„Komsomolskaja Pravda".**

* * *

Bet ne visur ir ne visiems pakanka vietos ir vidury kambario. **Sov. Estijos** vyr. prezidiumo pirmininkas Dr. Vares-Barbasus, kaip spauda iš Stockholmo gautomis žiniomis pranešė, **nusižudė.** Savo paliktame laiške jis aiškina kreipdamasis į estų tautą, kad jis nebegalėjęs pergyventi. Sovietai reikalavo pasirašyti dekretą dėl **40.000 estų deportavimo Sibiran.** Sovietai oficialiai konstatavo jiems įprastą širdies priepuolį, žinoma, to „priepuolio" priežasties nenurodydami.

Kad ne vien estams neberandama vietos savajame krašte, yra žinomas dalykas. Bet iki šiol retai tepasitaikydavo, kad deportacijos būtų oficialiai patvirtinamos ir pačios sovietų spaudos. Štai šveivarų

„Die Tat"

cituoja sovietinio latvių oficiozo „Cina" paskelbtą planą apie **sovietų piliečių iškeldinimą — į Vakarus!** Ir būtent — į Vokietiją...

„Internacionalinio ūkio ir tautų gerovei baltai, ukrainiečiai ir kitos tautos privalo savo gyvenamąsis vietoves keisti," rašo „Cina". Toliau laikraštis aiškina, kad palyginti su kitais kraštais, sovietų šalys po karo yra gerokai ūkiškai pasitaisiusios ir atkutusios. Iš tų kitų kraštų **ypatingai Vokietija kenčianti nuo karo pasekmių.** Vokiečiai esą nepavalgę ir nepajėgūs atstatyti ūkį savo jėgomis. Betgi tai galima atsiekti sovietų tautų pasiaukojimo dėka. Vokiečių darbo jėga esanti per menka skaičiumi, tuo būdu ir žemės ūkio mechanizavimas tose aplinkybėse neteikia reikiamos naudos.

„Die Tat" konstatuoja, kad „Cina", vienas iš stambiausių Kremliaus politikos ruporų Baltijos kraštuose, esąs pirmas Sovietų laikraštis, atvirai pasisakąs dėl lauktinos sovietinio elemento infiltracijos Vid. Europoje...

Šis „Die Tat" komentaras teliks šį kartą be komentarų.

* * *

Pagal Sovietų planus išeitų, kad sovietinėms respublikoms po karo ūkiškai atkutus (jų tarpe, žinoma, ir Baltijos kraštai), ten jau žmonės nebereikalingi. Palikę savo klestinčią šalį, jie privalo „pilni pasiaukojimo" prisidėti prie kitų kraštų ūkio atstatymo. Darosi suprantama, kodėl pvz. Lietuvoje ir arkliai nebereikalingi. Tuo reikalu Amerikos lietuvių laikraštyje **„Vienybė"** Juozas Tysliava ir rašo, jog „praeitame ‚Vienybės' numeryje buvo pacituotas laiškas, kuriame gana aiškiai pasakyta, kad bolševikų okupuotoje Lietuvoje nebėra arklių.

Vadinasi, Lietuvos gyventojai, norėdami išsiarti žemę, patys turi traukti žagres.

Bet Bimba (kas jis toks, skaitytojai žino. -mšk.-), sąmoningai pacitavęs tik dalį to laiško iš Lietuvos, tvirtina, kad „plūgus ir akėčias pradės traukti motorinės mašinos"...

Ateis laikas, kada Lietuvos ūkininkai savo dirvas ars ir akės atominės energijos traukiamomis mašinomis.

Bet... kol saulė patekės, rasa akis išės.

O tuo tarpu Bimba, nelyginant anas senovės lietuvių pasakos velniūkštis išmestas pro langą, lenda pro aukštinį." -mšk.-

Iš sporto pasaulio

— Tarpvalstybinėse futbolo rungtynėse Bratislavoje Čekoslovakija nugalėjo Austriją 3:1. Antrųjų rinktinių susitikimas Vienoje atnešė pergalę taip pat čekams 1:0.

— Prancūzijos futbolo pirmenybėse pirmauja Reims zu 19 tšk. prieš Lille su Racing Paris po 17 tšk.

— Haarlemo negras Sandy Saddler Madison Square Garden nuvainikavo ligšiolinį pasaulio meisterį plunksnos svoryje Willie Pepp, laimėdamas ketvirtame runde k. o. Pepp, kuris ir šiose rungtynėse buvo laikomas favoritu, savo turėtose 136 kovose nebuvo gavęs nė karto k. o.

— Kaip kiekvienais, taip ir sekančiais metais, Anglijos futbolo rinktinė aplankys kontinentą. Programa šį kartą plati ir pažymėtina, kad anglai nuo 13 iki 22 gegužės, taigi devynių dienų laikotarpyje, sužais keturias tarpvalstybines rungtynes: Stockholme prieš Švediją, Helsinkyje su Suomija, Oslo prieš Norvegiją ir Paryžiuje susitiks su Prancūzija.

— Švedijos futbolo totalizatorius (futbolo **rungtynių spėjimai**), kuris jau veikia keturioliką metų, 1947/48 m. sezone pasiekė rekordines pajamas — 55 milijonus kronų! Iš šios sumos 25 milijonai išmokėta laimėtojams, 20 milijonų pasiliko kasoje, iš kurių didelės sumos kasmet išleidžiama sporto sąjungoms bei paskiriems vienetams remti. (Totalizatorius Švedijoje tvarkomas valstybės). Finansų ministerija taip pat gavo savo dalį, nes sumokėta per 5 milijonus kronų mokesčių.

MAX SCHMELING PASITRAUKIA IŠ RINGO

Berlyne, prie 25 000 žiūrovų, buvęs pasaulio sunkaus svorio bokso meisteris Max Schmeling 10 rundų kovoje aiškiai taškais pralaimėjo 1936 m Olimpinių Žaidimų pusunkio svorio varžybose sidabro medalį laimėjusiam Riedl Vogt. Pastarojo pergalė buvo tokia ryški, kad kitas Schmelingo vietoje jau pirmuose runduose būtų kritęs ant grindų, tik pastarojo ištvermė išgelbėjo nuo k.o. Po rungtynių 43 metų Max Schmeling pareiškė, kad po 25 metų karjeros ringe, šios buvo jau galutinai jo paskutinis susitikimas.

— Pietų Vokietijos futbolo pirmenybėse ir toliau pirmauja Offenbacho Kickers, keturiais taškais atsilėšęs nuo praeitų metų meisterio FC Nürnberg, turėdamas 13 tšk. iš 7 susitikimų. Kickers paskutinėse rungtynėse sukirto naujoką Rödelheim 5:0, o meisteris Schweinfurte sužaidė 1:1.

Š. Vokietijoje didysis susitikimas tarp dviejų Hamburgo ir kartu visos šiaurinės srities, stipriausių atstovų HSV ir St. Pauli, baigėsi paskutiniojo naudai 2:0 St. Pauli po šių rungtynių pirmauja su 12 tšk. prieš Werder SV su 11 tšk.

Vakarų Vokiet. Dortmundo Borussia po šešių, paskutiniose sukirtės Münsterio Preußen 4:0, ir toliau pirmauja su 11 tšk. prieš Rotweiß Essen su 9 tšk. Šešis kartus buvęs Vokietijos meisteriu Schalke 04 su 3 tšk. stovi priešpaskutinėje vietoje.

Prancūzų šiaur. zonos pirmenybėse Vokietijos vicemeisteris Kaiserslautern Wormse sužaidė su vietos Wormatia tik 2:2 ir jai perleido pirmavimą su 12 tšk., tuo tarpu pats sužaidęs vienomis rungtynėmis mažiau, turi 11 tšk. Pažymėtinas Kaiserslauterno įvarčių santykis 52:5 iš šešių susitikimų! km.

Įvairios žinios

● **Čekijos profesinių sąjungų kongreso prezidiumas pranešė, kad jie paskyrę 10 mil. frankų streikuojantiems Prancūzijos darbininkams remti. Pinigai buvę surinkti iš angliakasių, pramonės darbininkų ir kt.**

● **Čekijos socialistų laikraštis „Svobodne Slovo" paskelbė, jog visos Prahos bibliothekos bus „išskrynin-guotos", kad nepasiliktų „liaudies režimui" priešingo ideologinio turinio knygų. Visos tos knygos, kuriose buvo kritikuojama čekų santykiai su rusais, taip pat bus uždraustos liaudžiai skaityti, rašo laikraštis.**

● **Thomas Mann, dabar gyvenąs Kalifornijoje, JAV, kaip Amerikos pilietis ir net neketinąs nė pažiūrėti į Vokietiją, parašė naują knygą „Doctor Faustus" (510 psl., kaštuoja 3,5 dol.). Ši jo knyga, nagrinėjanti teologijos meditacijas, demonizmą, meną, barbarizmą ir t. p., esanti viena geriausių vokiškų knygų. Jos išvertimas į anglų kalbą esąs neįmanomas. (NYHT)**

● **Maskvos spauda pradėjo smarkią puolimo kampaniją prieš D. Britaniją ir JAV dėl Berlyno klausimu susitarimų nevykdymo ir apskritai rengimosi naujam karui. (UP)**

● **Belgijos sosto įpėdinis princas Baudouin, kuris dabar su tėvu gyvena Šveicarijoje, yra pakviestas užimti vietą Belgijos senate, kuris atidarytas šio mėn. 9 d. Princui dabar suėjo 18 metų ir todėl jis automatiškai tapo aukštųjų rūmų nariu. Karalius Leopoldas davęs suprasti, jog jo sūnus negrįšiąs į Belgiją be tėvo. (Reuter)**

● **Po Mandžūrijos mūšių pralaimėjimo ir visos Mandžūrijos patekimo komunistams, centrinės Kinijos vyriausybė atsistatydino. Jos pasitraukimą pagreitinęs, kaip rašo Daily Mail, Trumano išrinkimas. Kinai tikėję, prezidentu būsiąs Dewey ir tuo būdu jie susilauksią daugiau paramos, nors ir moralinės. Dabar gi ir to nebesitiki. (DM)**

● **Jugoslavijoje, Istrijos provincijoje, kaip informuoja IPK, įvyko didžiulė eksplioziją, kone visiškai sunaikinusi amunicijos fabriką. Sprogimo priežastis — kominformo šalininkų sabotažas.**

● **Iš Triesto ateinančios žinios nusako, kad Jugoslavijos kariuomenėje ima reikštis nedraugiškumas Titui. Pola apylinkėje pvz. prieita iki titininkų ir kominformininkų karių susidūrimo, kurio metu daugelis karių suželsta. Kaip nurodoma, maj. Gjordje Jaksetic, buvęs jugoslaviškosios Triesto dalies komendantas, esąs kaip tik šių prieš Titą nukreiptų išsišokimų inspiratorius. (IPK)**

● **Čekijos informacijos ministerija skelbia žinią iš Znaim: „Amerikinės ir kitos svetimos filmos taip sugadino kino lankytojų skonį, kad jie visiškai nebesidomi sovietinėmis filmomis."**

● **Jugoslavijoj kai kur pradėjo siausti į maliariją panašios, bet ligi šiol nepažintos ligos epidemija. Šia liga žmonės vadina „juoduoju drugiu". Jugoslavų gydytojų kongresas, be kitų priemonių, nutarė kreiptis į Trygve Lie, prašant Jungt. Tautų pagalbos kovai su šia epidemija.**

● **Amerikoje suprojektuotas 12 milijonų voltų elektrostatinis generatorius, kuris galės suskaldyti sunkiausius atomus. Technologijos instituto rektorius Dr. G. Harrison pareiškė, kad ši mašina esanti kelis kartus galingesnė, negu kad iki šiolei pažįstami šios rūšies aparatai. (R)**

● **Reuteris praneša, kad komunistinė valdžia iš garsiosios čekų sakalų organizacijos pašalino 11.400 narių. Jų vietoje priimta 98.000 naujų narių, daugiausia iš profesinių sąjungų. (Tenka spėti, kad sakalų iškaba bus palikta, bet turinys visiškai sukomunistintas, kad ateityje būtų galima apgaudinėti pasaulį parodant, kad sakalai, anksčiau garbinę Masaryką ir Benešą, dabar garbina Gottwaldą ir Staliną.)**

● **AP praneša, kad į Liverpulį atvyko JAV kariuomenės transportinis laivas su 1.000 aviacijos techników. Jie prisijungs prie 2.000 JAV aviatorių, jau esančių Burtonwood bazėje.**

● **Reuteris praneša iš Ženevos, kad per šią vasarą buvo atvykę 30.000 naujų tremtinių iš rytinių Europos kraštų. Pagal IRO, šie DP esą daugiausia lenkai, jugoslavai, vengrai ir ukrainiečiai. Jie gyvena stovyklose. Kiti 50.000 prašosi IRO globos.**

● **Šveicarijos vyriausybė atsisako pasirašyti dvišalę sutartį su JAV, jei ši sutartis būtų laikoma Europos pagalbos sutartimi arba būtų numatoma Šveicarijoje steigti amerikiečių misija, rašo New York Times. JAV Valstybės Departamentas laikosi pažiūros, kad nors Šveicarija finansinės pagalbos ir nereikalinga, ji vis dėlto esanti Europos prekybos centre ir todėl Vakarų Europos naudai turinti tokį paktą pasirašyti. (R)**

● **AP iš Varšuvos praneša, kad pramonės įmonių ir svarbiausių kasyklų 14 direktorių dingę, nes jie buvę laikomi „priešų klasės" ir todėl negalėję bendradarbiauti su darbininkais.**

● **D. Britanijos vidaus reikalų ministeris pranešė parlamente, kad Londone politinės demonstracijos būsiančios uždraustos dar trims mėnesiams, nes bijomasi komunistų ir fašistų (Sir Oswald Mosley partijos šalininkų) susidūrimo. (R)**

● **D. Britanijos kovos laivas Vanguard (45.000 t) iš Maltos išvyko į Angliją, kur jis bus paruoštas karališkajai šeimai ateinančiais metais važiuoti į Australiją. (R)**

Kristaus Karaliaus Šventė

Gautomis žiniomis, šiais metais, spalių 31 dieną, daugelyje lietuvių stovyklų bei parapijų iškilmingai minėjo Kristaus Karaliaus šventę. Į šių skaičių įeina ir Dillingeno lietuvių parapija. Čia iš pat ryto stovyklos rajone suplevėsavo Vatikano vėliava. Lietuvių parapijai skirtoje bažnyčioje klebonas Paukštys atlaikė iškilmingas pamaldas ir pasakė tai dienai pritaikintą turiningą ir prasmingą pamokslą. Vakare specialiai ir skoningai išpuoštoje stovyklos teatro salėje, parapijos klebono iniciatyva, buvo suruošta atitinkama akademija, kur išsamia paskaita apie Kristaus Bažnyčią skaitė rašytojas Paulius Jurkus. Po daugiau valandos užtrukusios paskaitos, kuri gausiai susirinkusiems stovyklos gyventojams padarė labai gerą įspūdį, sekė tolimesnė programa. Čia auklėjamojo ir religinio turinio deklamacijomis, bažnytine muzika, bei giesmėmis, susimąstymą keliančių minčių skaitymu klausytojus bent porai valandų atitraukė nuo kasdieninių stovyklinių vargų. Plačioje programoje dalyvavo nuo priešmokyklinio darželio auklėtinio iki suaugusio stovyklos gyventojo.

AMERIKONIUKAI SUDEGINO JUOKŲ KNYGAS

HTB iš Spencer praneša, kad 600 mokinių susirinkę mėtę į degantį laužą juokų (comic) knygas, kurios buvusios surinktos per kelias savaites. Kai tik ugnis apėmė knygas, vienas trylikmetis Dand Mace padeklamavo: „Tikėdami, kad komiškosios knygos pažeidžia berniukus ir mergaites protiškai, fiziškai ir morališkai, mes siūlome sudeginti visas tokias, kurias mes dar turime. Mes taip pat pasižadame mėginti daugiau jų nebeskaityti."

Jų mokytojai pasakę, kad jie prašysią miesto tarybą, kad ji uždraustų tokius spaudinius laikyti spaudos kioskuose. Mintis sudeginti knygas kilusi iš vietos tėvų-mokytojų draugijos.

(Ta proga reikėtų panašiai pasielgti ir pas mus, nes daug kur stovyklų knygynėliai paveldėję iš Unrros „Comics" žurnaliukų, kurie, be „kaubojišku" ar kriminaliniu vaizdų nieko pamokančio neturi. Tad tą nelemtą Unrros palikimą dėkime ant laužo. (am.)

Lietuvių Bendruomenės Komitetams

Pranešame lietuvių bendruomenės apylinkių Komitetams, kad Istorinės Medžiagos Rinkimo Komisija yra pasiruošusi priimti archyvinę medžiagą.

Prašome peržiūrėti 1944—47 metų bylas ir atrinkti atidavimui raštus bei dokumentus:

1) kurie liečia santykius su globėjais (karinė valdžia, UNRRA, PC-IRO, skryningų komisijas) ir vietiniais gyventojais bei įstaigomis;

2) kurie liečia aprūpinimą: maitinimas, patalpos, apšildymas, šviesa;

3) kurie liečia vidaus tvarkymąsi: komitetai, administracija, policija, teismai, darbai, visuotiniai susirinkimai, statutai, taisyklės;

4) kurie liečia švietimą ir kultūrinį veikimą: mokyklos, kursai, pramogos, organizacijos, stovyklos laikraščiai bei leidiniai ir t.t.

5) Taip pat prašoma atiduoti kronikas, istorines apžvalgas, protolų knygas, kitus dokumentus ir visa tai, kas yra vertinga ateities istorijai. Jei kiltų abejonė dėl rašto ar dokumento tikrosios vertės, patartina laikytis tos nuomonės, kad geriau prastesnį atiduoti, negu gerą palikti.

Jei minėtų (1944—1947) metų protokoluose būtų tokių nutarimų, kurie reikalingi tolimesniam stovyklos gyvenimui, siūloma pasidaryti sau tų protokolų nuorašus.

Visą atrinktą archyvinę medžiagą reikia surūšiuoti, lapus sunumeruoti, įrišti į bylas (papkes), gale parašyti lapų skaičių ir pasirašyti. Ant bylų viršelių įrašyti atitinkamus užrašus ir išsiųsti Komisijai šiuo adresu: Istorinės Medžiagos Rinkimo komisija. (13a) Eichstätt, DP Camp Rebdorf. Komisija jas atitinkamai parengs ir išsiųs į U.S.A. apsaugai.

Kviečiame minėtą medžiagą nedelsiant atsiųsti. LTB Centro Komitetas jau atsiuntė labai gražiai sutvarkytą ir labai vertingą medžiagą: skryningai, bendruomenės atstovų suvažiavimai ir kt.

Istorinės Medžiagos Rinkimo Komisija

Britanijai vis dar reikia darbininkų

D. M. spec. korespondentas iš Ženevos praneša, kad Britanija yra viena iš tų nedaugelio Europos kraštų, kuriam vis dar reikalinga svetimųjų darbininkų. Šitai skelbia tarptautinė darbo įstaiga.

Iš 22 valstybių, išskyrus 6, nori darbininkai emigruoti. Britų okupuotoje Vokietijos zonoje yra 275.000 darbininkai, norį išvykti užjūrin; US zonoje — 270.000. Šveicarija turi tokių 5.500, Olandija — 42.000 ir Italija nuo vieno iki dviejų milijonų. (Tenka pridurti, kad Ispanija taip pat turi žmonių perteklių, bet čia ji neminima, — am.) Be to, 330.000 pabėgėlių, daugiausia Vokietijoje ir Austrijoje, irgi laukia emigracijos.

D. Britanija iki š. m. gruodžio 31 d. galinti absorbuoti 10.500 darb. ir iki 1949 m. rugsėjo 30 d. — 22.500 darb. Belgija norėtų gauti per ateinančius 13 mėnesių 12.000 darb. Olandija, nors ir turi 42.000 perteklių, norėtų gauti 500 specialistų ir ateinančiais metais dar paimtų 2.000.

Prancūzijai tuojau reikia 60.000 svetinmų darb., iki sekančių metų gegužės mėn. galo ji paimtų 206.000 darb. Per tą patį laiką Šveicarija siūlo darbo 88.000 darb., daugiausia viešbučių tarnautojams ir mūrininkams.

Kai D. Britanija, Suomija, Norvegija ir Lenkija naturinčios atliekamų darb. emigracijai. (am)

Redakcija straipsnius taiso bei trumpina savo nuožiūra ir nesunaudotų rankraščių nesaugo. ● Už skelbimų turinį redakcija neatsako. ● Užuojautos, sveikinimai ir skelbimai bei pranešimai iki 10 petito eilučių — 5,- DM, toliau už kiekvieną eilutę po 50 pf. ● Paieškojimo skelbimai privalo būti apmokėti už kiekvieną paieškomą asmenį po 1,- DM. ● Už skelbimus ir paieškojimus pinigai siųsti kartu su tekstu. ● Platintojai už surinktą prenumeratą ir parduotus paskirus numerius gauna 10% nuolaidos. Laikraščio grąžinimai vengtini. ● Prenumeratos mokestis su pašto ir ekspedicijos išlaidomis vienam mėnesiui 3,- DM, užsienyje dvigubai. Paskiro Nr. kaina 0,40 DM.

Printer: Verlagsanstalt Manz, Dillingen/Donau. — Population to be served: 20.000.

MŪSŲ KELIAS

Išeina trečiadieniais ir šeštadieniais

Dillingen a. d. Donau, Kapuzinerstr. 16

Vyr. Redaktorius D. Penikas

Redaktorius Al. Laikūnas.

Lithuanian Newspaper „OUR WAY", Semi-Weekly. Authorized by EUCOM HQ, Civil Affairs Division. Authorization No. UNDP 205. Circulation 4000.

MŪSŲ KELIAS

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

Susiorganizavo dailininkai ir architektai

Po Vokietiją išblaškyti dailininkai, spalių 23—24 d. suvažiavę į Schwäb. Gmündo lietuvių stovyklą, įsteigė Pasaulio Lietuvių Dailininkų ir Architektų Sąjungą. Nors ne visi kviestieji dėl kelionės sunkumų ir išlaidų tegalėjo atvykti, vis dėlto suvažiavusiųjų skaičius ir įgaliojimų įteikimas savo kolegoms (reikalus spręsti už juos — neatvykusius) parodė, kad tokios sąjungos steigimas buvo būtinas ir visiškai pribrendęs.

Organizacinio komiteto vardu suvažiavimą atidarė dail. C. Janušas, nušviesdamas kuriamos Sąjungos organizacinio darbo eigą ir priežastis, vertusias tokią Sąjungą steigti. Iš čia paaiškėjo, kad Pasaulio Lietuvių Sąjungai steigti pritarimą davė Vykdomoji Taryba per savo atstovą inž. Novickį. LTB centras ir BALFo įgaliotinė Europoje p. Rovaitė. Iš Schw. Gmünde gyvenančių dailininkų ir Dillingene gyv. dail. A. Rūkštelės susidarė organizacinis komitetas, paruošęs įstatus, anketas, suvažiavimo darbotvarkę ir sušaukęs šį steigiamą suvažiavimą.

Į suvažiavimo prezidiumą išrinkus dail. A. Varną ir dail. K. Žilinską, pradėti suvažiavimo darbai. Pagerbus Tėvynėje žuvusius dailininkus, išklausyti sveikinimai. Taikomosios Dailės Instituto Freiburge vardu sveikino dail. V. K. Jonynas, LTB vietinio komiteto vardu — pulk. P. Saladžius, L.T.Ž.Ū.D.S-gos — agr. J. Baublys ir Vykd. Tarybos narys — Kultūros Tarnybos valdytojas inž. Novickis. Raštu sveikino dail. Kolba (iš Paryžiaus), D. Penikas — „Mūsų Kelio“ vyr. redaktorius ir leidėjas, Lenktaitis — „Patria“ leidyklos savininkas ir kt., linkėdami geriausios sėkmės ir ištvermės Sąjungos darbe .

Toliau dail. A. Rūkštelė padarė pranešimą apie lietuvių dailininkų kultūrinę veiklą tremtyje. Pirmieji tremties metai dailininkams buvę nepalankūs kūrybai, nes visi dirbę fizinius darbus. Tik nuo 1945 m. vidurio dailininkai, vieni mažiau, kiti daugiau, pradeda reikštis kūrybiškai. Netrukus pasirodo eilė dailės parodų ir net įkurtų dailės studijų. Taip 1945 m. Würzburge dail. C. Janušas įstaigia dailės studiją, kuri vėliau praplečiama ir joje mokoma pritaikomosios dailės. Be dail. C. Janušo, joje dar dirba dail. Kaufmanas ir dail. Vijeikis. Tais pat metais würzburgiškiai dailininkai suruošia pirmąją dailės parodą tremtyje. Augsburge lietuviškojo kryžiaus pašventinimo proga suorganizuojama trijų dailininkų kūrinių paroda: Janušo, Rūkštelės ir Vijeikio. Vėliau vėl matom mūsiškius dailininkus — Janušą, Kaufmaną — Würzburgo tarptautinėje dailės parodoje. Kitos parodos — Schongau, Hanau ir t. t.

Vienintelis Taikomosios Dailės Institutas tremtyje, įsteigtas dail. V. K. Jonyno, nuo 1946 m. jau davė apčiuopiamus vaisius, išleisdamas pirmuosius absolventus. Be to, V. K. Jonynas daug nusipelnė tremtyje nupiešdamas visą eilę pašto ženklų Vokietijos prancūzų zonai, suruošdamas eilę dailės parodų su dail. A. Galdiku ir dail. Kasiuliu — Baden-Badene, Freiburge, Frankfurte, Tübingene, Kitzingene, Nürtingene ir kt. Be to, gražiai išleido savo monografiją ir „Jaunojo Werterio kančias“. Tai vis įnašai į mūsų krašto garsinimą. 1946 ir 1947 m. pasižymi ypatingai gyvu mūsų dailininkų veiklumu ir kūrybingumu. Iš 76 tremtyje esančių dailininkų kiekvienas atiduoda savo duoklę menui.

Andriušis nupiešia dekoracijas ir visą apipavidalinimą „Sevilijos Kirpėjo“ operai, „Bubuliui ir Dunduliui“. Kolba bendradarbiauja spaudoje ir išleidžia mažiesiems piešinių knygą „Daili saulutė“. Stančikaitė-Abraitienė įsteigia dailės studiją, kurioje mokosi ir svetimtaučiai, nupiešia vokiečių bažnyčios altoriui paveikslą, bendradarbiauja spaudoje. Ratas išleidžia Augsburgo stovyklos pašto ženklus, įsteigia piešimo studiją, dalyvauja eilėje parodų, išleidžia bendrą monografiją su Augium, Petravičium ir Valium. Varnelis dalyvauja Nürtingeno parodoje, padaro freskas vokiečių vienuolynui, projektuoja freskas Kauno Prisikėlimo bažnyčiai. Dailininkai — Dobužinskis, Janušas, Krasauskas, Petravičius, Ratas, Rūkštelė, Vilimas — suruošia Schongau parodą. Vijeikis, Paryžiuje, išleidžia lino raižinius iliustruotą Vasario 16-sios leidinį, o vėliau, Brazilijoje, uoliai bendradarbiauja spaudoje. Žeromskis suruošia parodą Madride. Kasiulis dalyvauja bendrose dailės parodose ir suruošia savo kūrinių parodas visose trijose Vokietijos zonose. Rūkštelė — parodos Augsburge, Ansbache, Nürnberge, Dillingene, Hanau, įrengia lietuvių tautodailės ir dirbinių skyrių devynių tautybių parodoje Bayreuthe. Katiliutė baigia dailės akademiją Šveicarijoje pirmąja, sukuria eilę darbų. Osmolskis — produktingiausias knygų iliustratorius tremtyje. Žilinskas dalyvauja keliose parodose, dirba pedagoginį ir organizacinį darbą. Kaufmanas dalyvauja parodose Würzburge, Hanau, talkininkauja Janušui dailės studijoje. Firinauskienė iliustruoja balades „Žvėjai“, piešia paveikslus bažnyčiai. Augius, Petravičius, Ratas ir Valius suruošia savo grafikos kūrinių parodas, be to, Augius išleidžia „Žalčio pasaką“ — iliustruotą knygą. Varnas — mūsų dailės veteranas ir pirmųjų dailės parodų dalyvis Vilniuje šio šimtmečio pradžioje, tremtyje nemetęs teptuko, suruošė jubiliejinę parodą Ravensburge. Mackevičius — seniausias dailininkas tremtyje, visada gyvas kūryba, dalyvavo eilėje parodų. Petraitis dalyvauja parodose Tübingene, Rottweilyje ir Nürtingene. Galdikas ruošia eilę parodų Vokietijoje ir Paryžiuje, kur pastaruoju metu ir gyvena. Be to, visa eilė dailininkų, kaip Staneika, Steponavičius, Krasauskas, Kulvietis, Murinas, Markulis, Matuzonytė-Ingelevičienė, Kaminskas, Vaitiekūnas, Vaičaitis, Jezerskas ir daug kitų, daugiau ar mažiau tremtyje pasireiškusių dailininkų, dirba kultūrinį darbą, dažniausiai visai nesireklamuodami. Užtat ir jų darbas ne visiems žinomas.

Po dail. A. Rūkštelės pranešimo ir po to įvykusių tuo klausimu diskusijų suvažiavimas svarstė organizacinio komiteto paruoštus Sąjungos įstatus. Įnešus mažas pataisas, įstatai buvo priimti. Po to sekė valdomųjų organų rinkimas. Į valdybą nariais išrinkti dail. A. Varnas, dail. V. K. Jonynas ir dail. K. Varnelis, kandidatais — dail. J. Vaičaitis, dail. A. Rūkštelė ir dail. Č. Janušas. Į revizijos komisiją — archit. Peldavičius, dail. P. Osmolskis, dail. Borjeras, kandidatais — archit. Janulis, dail. Firinauskas, dail. Petraitis. Į garbės teismą — dail. Staneika, dail. Žilinskas ir dail. Bagdonas.

Atsižvelgiant į nepaprastas gyvenimo sąlygas, visuotinio suvažiavimo buvo nutarta P.L.D.S-gos pirmininkui duoti teisę į Valdybą pilnateisiu nariu kooptuoti ir Valdybon neišrinktą Sąjungos narį, jeigu to pareikalautų darbo aplinkybės.

Toliau buvo svarstomi aktualūs meno klausimai ir pasireiškę tendencingumai dailės gyvenime. Pabrėžtas kolegiškumas ir tolerancija, vienybė, o ne skaldymasis. Iki šiol padaryti ar pasireiškę nesklandumai numatyta išlyginti.

Suvažiavimą baigiant, buvo priimta eilė sveikinimų: Vykd. Tarybai, LTB Centro Komitetui, Šv. Sosto Delegatui, BALFui, Amerikos Lietuvių Tarybai, IRO Centrui Ženevoje, Lietuvos Ministeriams užsienyje, Dailės Institutui, dail. Mackevičiui ir dail. Galdikui.

Antrosios suvažiavimo dienos vakare paveikslais dekoruotoj salėj buvo bendras pobūvis. **A. Samanis**

Angliškai mokantieji gali gauti darbo

Lietuvių emigracijos darbui sėkmingiau vykdyti reikia, kad įvairiose įstaigose bei organizacijose, kurios tvarko emigracinius reikalus, būtų kiek galint daugiau tarnautojų lietuvių. Mūsų Įstaigos pastangomis eilė įstaigų ir organizacijų yra pažadėjusios priimti tarnautojais lietuvius, **mokančius angių kalbą**, tačiau Įstaigai jau trūksta tokių kandidatų.

Dėl mokantieji anglų kalbą lietuviai, norintieji gauti darbo, prašomi registruotis BALF Įstaigoje, München 27, Rauchstr. 20.

Registruojantis suteikti šias žinias:

1) Pavardė, vardas,
2) gimimo laikas ir vieta,
3) šeimos padėtis,
4) išeitas mokslas, specialybė,
5) anglų kalbos mokėjimas žodžiu ir raštu (labai gerai, gerai, patenkinamai),
6) kur ir kiek laiko tarnavęs,
7) tikslus adresas.

BALF Įstaiga Europoje

Išskirtų šeimų emigracija JAV

Spaudoje buvo tilpę žinių, jog išsiskyrusios šeimos negalės emigruoti į JAV. Šiuo klausimu buvo tartasi N.C.W.C. įstaigose, kalbėtasi su selektoriais, analizatoriais (case anelyts) ir DP Komisijos Vyriausiu Valdininku — Koordinatoriumi Europoje Mr. SQUADRILLI. Vieni ir kiti tuo klausimu buvo skirtingų nuomonių, pradedant nuo teigimo, kad šeimos, kurių vyras ar žmona yra likę Lietuvoj arba ištremti į Sibirą, iš viso negalės emigruoti, gi kiti reiškė nuomonę, kad tokios šeimos turėtų būti traktuojamos lygiai.

Pagaliau pavyko susitarti su N.C.W.C. Įstaigų Vokietijoj šefu Rev. BERNAS, kad čia **minimos šeimos bus traktuojamos vienodai su visais emigrantais.** Rev. BERNAS pažadėjo tuo reikalu išleisti aplinkraštį visom savo įstaigom, kad jos laikytųsi minėto nusistatymo.

Tokios pat nuomonės yra Mr. SQUADRILLI pareikšdamas, kad tokios šeimos galės išvykti kaip ir kiti, jei bus gavę buto ir darbo garantijas.

Iš šių pareiškimų paaiškėjo, kad **formaliai persiskyrusios šeimos irgi galės išvykti.** Gali būti kliūčių tik tokioms šeimoms, kurios yra pasimetusios ir savo išsiskyrimo teisiškai nesutvarkė. Tokios šeimos tik juridiškai sutvarkiusios savo persiskyrimus tegalės išvykti į JAV.

Jei dėl minėtų priežasčių bet kam būtų kliūčių emigracinėje byloje, prašoma tada kreiptis į mūsų įstaigą (München 27, Rauchstr. 20), kuri padės kliūtis pašalinti.

BALFo ĮSTAIGA EUROPOJE

Norintiems vykti į Argentiną

Pranešama, kad IRO Area'jų emigraciniai skyriai jau yra gavę tremtinių, galinčių gauti Argentinos emigracines vizas sąrašą Nr. 7. Kas iš tremtinių įeina į šį sąrašą, gali patirti per vietos L.T.B. apylinkės Komitetą, nes Vyr. Valdyba Komitetams sąrašus yra išsiuntinėjus. Patekusieji į minėtą sąrašą gali pradėti rūpintis gauti Argentinos vizą. Nors IRO yra apsiėmusi ruošti visiems emigracijai reikalingus dokumentus, tačiau dėl didelio skaičiaus norinčių išvykti ir esant šiuo metu ribotiems transportams, dabar IRO visiems emigracinių vizų nerūpina, išskyrus būtinus atvejus. Tokiais būtinais atvėjais laikoma:

1) jei emigruojanti moteris yra nėščia,
2) jei emigruojantis turi konkretaus darbo sutartį,
3) jei vyksta pas gimines, kurie žada jį priimti,
4) jei Displaced Person gyvena ne stovykloj ir neturi nei darbo nei lėšų pragyvenimui.

Tokiems tremtiniams IRO rūpina vizas savo lėšomis.

Neįeinantieji į suminėtus atvejus, bet norintieji būtinai išvykti, gali irgi gauti emigracinę vizą, jei už ją patys dabar užsimokės. Viza vienam asmeniui kaštuoja 133 DM. (Iki 14 metų amžiaus viza neapmokama.) Pinigus reikia įmokėti IRO emigraciniam skyriuje savo area'joj.

Po Naujųjų Metų (1949. I. 1 d.) numatoma, kad į Argentiną plaukios didesnis laivų skaičius ir emigruojantieji galės greičiau išvykti. Tada už vizas mokėti nereikės.

Kas nori, gali savo emigracinius reikalus tvarkyti ir per N.C.W.C. Organizaciją. Ši organizacija irgi yra gavusi tremtinių, galinčių gauti vizas, sąrašą Nr. 7. Tuo tikslu reikia registruotis artimiausioj N.C.W.C. organizacijoj.

BALFo ĮSTAIGA EUROPOJE

REGISTRUOJA NORINČIUS VYKTI Į ARGENTINĄ

Pranešama, kad Įkurdinimo Tarnyba naujai pradėjo registruoti tuos tremtinius, kurie nori emigruoti į Argentiną. Ši registracija vykdoma laiškais, ir registruojantis užtenka pasiųsti minėtai įstaigai apie save ir šeimos narius šias žinias:

Pavardė, vardas, gimimo data ir vieta, giminystės santykis su šeimos galva (žmona, sūnus, duktė), religija, šeimos padėtis, profesija adresas.

Šias žinias prašoma, prieš siunčiant, duoti patvirtinti vietos L.T.B. Apylinkės Komitetui.

Naujai sudaryti sąrašai bus pasiųsti Argentinos Lietuvių Emigraciniam Komitetui išrūpinimui leidimų vizom gauti.

Šia proga pranešama, kad Vykdomosios Tarybos Įkurdinimo Tarnyba iš Reutlingeno yra perkelta į Müncheną. Todėl šiai įstaigai visą korespondenciją prašoma siųsti šiuo adresu: (13b) München 27, Rauchstr. 20. Č. MASAITIS.

Įkurdinimo Tarnyba

VAIZDAI IŠ PASAULIO LIETUVIŲ DAILININKŲ IR ARCHITEKTŲ SUVAŽIAVIMO SCHW. GMÜNDE: viršuje iš kairės į dešinę: 1) P. Šklerienė ir Organizacinis Komitetas, 2) Prezidiumas, 3) Dalis suvažiavimo dalyvių; apačioje: 1) Keletas suvažiavimo svečių ir 2) dalyvių, 3) Bendra dailininkų ir svečių grupė.